

Hogeschool Utrecht

B Pedagogiek

Voltijd en deeltijd

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In juni 2023 is de bestaande hbo opleiding Pedagogiek van Hogeschool Utrecht bezocht door een visitatiepanel van NQA. Voor de voltijdse variant van de opleiding betrof dit een reguliere visitatie. De deeltijdse variant van de opleiding nam deel aan het Experiment Leeruitkomsten. Tijdens de tussentijdse beoordeling in dit kader zijn voorwaarden gesteld, waarvan de opvolging van deze voorwaarden door het panel zijn beoordeeld in het onderhavige bezoek. De beide varianten van de opleiding omvatten 240 EC en worden in vier jaren aangeboden in Amersfoort.

Het panel beoordeelt beide varianten van de opleiding in geheel als **positief**. Aan de voorwaarden gesteld aan de deeltijdse opleiding is **voldaan**. Het panel heeft betrokken en kundige docenten ontmoet die de afgelopen jaren in dialoog met elkaar een cultuuromslag hebben gemaakt naar een breed gedragen en sterker geborgde opleidingsopzet met een unieke en sterke profilering. Het unieke ecologische profiel van de opleiding is versterkt. Het panel adviseert de opleiding nu om de verbinding met de maatschappij en de organisaties in het werkveld, waar de insteek van de werkzaamheden soms zakelijker is dan die van de opleiding, niet uit het oog te verliezen.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beide varianten van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding heeft een passende, eigen en relevante visie op het beroep. De ecologische kernwaarden van de opleiding zijn helder omschreven. De beoogde leerresultaten worden weergegeven in leeruitkomsten en zijn zorgvuldig opgesteld aan de hand van de (kern)competenties van het Landelijk Opleidingsprofiel (LOP) en de vijf vermogens die de opleiding heeft geformuleerd. Door de duidelijke verbinding met het LOP heeft de opleiding het hbo-niveau geborgd en voldoet de opleiding aan de (inter)nationale vereisten. Daarnaast komt de eigenheid van de opleiding goed tot haar recht in de leeruitkomsten. De opleiding is bezig de leeruitkomsten verder aan te scherpen en gelijk te trekken tussen de twee varianten: hierbij kan de ontwikkeling liggen in het aanvullen met verwachte kennis en complexiteit.

De studenten worden opgeleid met het werkveld: voltijdse studenten lopen ieder jaar een deel van de week stage en deeltijdse studenten zijn over het algemeen werkzaam in het beroepenveld. Zij brengen hun ervaring terug naar de opleiding. Bij een aantal werkveldpartners waar veel mee wordt samengewerkt, worden de studenten op locatie en met medewerking van de opdrachtgever begeleid in een leerteam op de werkplek. De opleiding heeft een beroepenveldcommissie waaraan feedback gevraagd wordt op bijvoorbeeld leeruitkomsten en het programma. Deze commissie zou tevens proactief gevraagd kunnen worden om inbreng van actualiteit. Daarbij kan de opleiding versterkt aansluiting zoeken bij ontwikkelingen in de sector zoals verzakelijking en digitalisering. Er is een goed contact met relevante lectoraten en onderzoeksgroepen door deelname hieraan door docenten en studenten.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De beide varianten van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding heeft voor de beide varianten een mooi en samenhangend programma ontwikkeld. Er is adequaat aandacht voor internationalisering en diversiteit. Alle studenten kunnen zich registreren

als Jeugd- en Gezinsprofessional door de wijze waarop de opleiding het programma in overleg met het Landelijk Overleg heeft vormgegeven.

Studenten van de voltijdse variant volgen diverse soorten colleges en bouwen kennis en vaardigheid op in leerlijnen die gekoppeld zijn aan de vermogens. In de eerste twee jaar is hierbij veel begeleiding, daarna zijn studenten meer zelfstandig in hun ontwikkeling aan de hand van de leeruitkomsten. Doordat studenten gedurende hun hele studietijd stages lopen, verkennen zij het werkveld veelvuldig en kunnen zij hun vermogens opbouwen in de praktijk. Zij worden hierbij begeleid in mooi vormgegeven leerteams, waar zij met medestudenten en de coachende docent ervaringen en dilemma's delen en, zeker in de latere jaren, richting geven aan hun studie.

Studenten in de deeltijdse variant geven vanaf de start van hun opleiding zelf richting aan het leren in leerteams. Deze zijn op zorgvuldige wijze heterogeen ingericht met studenten uit alle studiejaar, waarbij de ouderejaars de startende studenten ondersteunen: ook vanuit pedagogisch perspectief een mooie opzet. Proactief en vanuit een leervraag van de leerteams worden ondersteunende colleges georganiseerd in de vorm van bijvoorbeeld workshops en werkcolleges. De studenten ervaren over het algemeen in het vernieuwde programma dat de leeruitkomsten met aanvullende instructies verduidelijkt en toereikend zijn om het leren zelf vorm te geven. De opleiding zou hierbij kunnen overwegen om studenten die de zelfstandigheid in leren bij de start moeilijk vinden, goed in het vizier te houden en zo nodig aanvullend te begeleiden. Deeltijdse studenten leren aan de hand van beroepsopdrachten in hun eigen werkomgeving. De verbinding met de praktijkleeromgeving van de studenten en de kwaliteitsbewaking hiervan kan versterkt worden.

De docenten zijn kundig en goed opgeleid. Nieuwe collega's krijgen ruimte om in te werken en worden uitvoerig begeleid. Er is aandacht en ruimte voor professionalisering. In de gemeenschappelijk uitgevoerde professionalisering waren er assessmenttrainingen en is bijvoorbeeld de inhoud van competenties en leeruitkomsten scherper met elkaar afgestemd.

Standaard 3: Toetsing

De beide varianten van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Aan de gestelde voorwaarden, die voornamelijk betrekking hadden op standaard drie, is door de deeltijdse variant, **voldaan**. De opleiding werkt vanuit een goed opgesteld toetsbeleid met heldere toetsprogramma's. Uitgangspunten hierbij zijn holistisch en longitudinaal (over meerdere jaren) toetsen. In de vernieuwde toetsprogramma's zijn formatieve feedback en summatieve beoordeling gescheiden op separate maar vergelijkbare beoordelingsformulieren.

Studenten worden, behalve in de eerste fase van de voltijdse opleiding, overwegend getoetst in beroepsproducten. De eisen aan de beroepsproducten zijn voor de studenten op eensluidende wijze vastgelegd, waar dit voorheen bij de deeltijdse variant niet altijd het geval was. Naast de beoordelingsformulieren heeft de opleiding zogenaamde illustraties uitgewerkt, waarin richting wordt gegeven aan de inhoud en het vereiste niveau van de beroepsopdracht. Deze illustraties zijn tevens een leidraad voor de examinatoren en worden regelmatig geëvalueerd en aangevuld.

De beoordeling vindt in dialoog met de begeleiders van de studenten plaats, waarbij de studenten veel feedback ontvangen voorafgaand en tijdens de beoordeling. De werken van de studenten worden beoordeeld op het aantonen van de vijf vermogens, het aantonen van het werken vanuit een ecologisch pedagogische perspectief en daarna op de aanwezigheid van alle elementen van de leeruitkomst.

Het afstuderen van de studenten wordt zorgvuldig beoordeeld door twee examinatoren. Studenten ronden hun studie af in een assessment, waarin zij alle (kern)competenties en vermogens aantonen. Hierbij kunnen studenten een aanvulling geven op het schriftelijke werk. Het panel doet de aanbeveling om de beoordeling van het assessment ter bevordering van de inzichtelijkheid van de beoordeling, uit te voeren op een separaat formulier.

De opleiding heeft een proactieve examen- en toetscommissie ontmoet, die hun wettelijke taken met verve uitvoeren en in goed contact staan met de opleiding. De examencommissie heeft tot de goedkeuring van het nieuwe toetsprogramma alle afstudeerdossiers individueel gecontroleerd. Regulier borgen de examen- en toetscommissie de kwaliteit van het toetsproces en het eindniveau van de opleiding onder andere door betrokkenheid bij de ontwikkeling van het onderwijsprogramma en het toetsprogramma en door het uitvoeren van regelmatige steekproeven.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De beide varianten van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De studenten tonen het eindniveau aan in een Bachelorproef. De voltijdse studenten voeren in het nieuwe curriculum een project uit bij een opdrachtgever, waarbij ze meerdere partijen betrekken, hetgeen goed past bij de visie en opzet van de gehele opleiding. Voorheen ontwikkelden de studenten zelf een onderzoek of interventie. In het verslag benoemen zij ook hun ontwikkeling tot ecologisch pedagoog. De deeltijdse studenten ontwikkelen een interventie en voeren deze uit, hiernaast stellen zij een portfolio op om hun professionele ontwikkeling aan te tonen.

Het panel heeft afstudeerdossiers uit de voorgaande jaren bestudeerd en hiernaast een tweetal dossiers die zijn uitgevoerd vanuit de vernieuwde programma's. De beoogde leerresultaten worden in de dossiers, met daarin ook de beoordelingen, voldoende aangetoond. De onderzoeken, projecten en interventies die zijn uitgevoerd, zijn relevant.

Alumni van de voltijdse opleiding worden in het werkveld gewaardeerd om hun verbindende en brede blik op de zorg voor jeugdigen. Deeltijdse studenten kunnen al stappen maken in hun loopbaan door het volgen van de opleiding.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Inleiding	7
Schets van de opleiding / Karakteristiek	9
Basisgegevens opleiding.....	10
Terugblik vorige visitatie	10
Standaard 1 Beoogde leerresultaten.....	12
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	16
Standaard 3 Toetsing	23
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten.....	28
Eindoordeel over de opleiding	31
Aanbevelingen.....	32
Bijlagen	33
1. Bezoekprogramma	34
2. Bestudeerde documenten.....	35

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo opleiding Pedagogiek in de voltijds en deeltijdse vorm van Hogeschool Utrecht. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Utrecht en in overleg met de opleiding. Hierbij is rekening gehouden met overlap met het panel dat de deeltijdse variant heeft beoordeeld in het kader van het Experiment Leeruitkomsten. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2023 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 2 juni 2023. Het visitatiepanel bestond uit:

Drs. ing. A.H. Oosterloo	(voorzitter, programmamanager CHE-Deeltijdstudies, Christelijke Hogeschool Ede)
Drs J. van Veen	(domeindeskundige, Opleider Trainer Adviseur LLO onderwijs in het jeugddomein, Academie Mens en Maatschappij, HAN University of Applied Sciences)
D.N. Singor-Steinmeier	(domeindeskundige, consultatie en advies toegang Jeugdhulp bij de afdeling Jeugd- en Gezinshulp van Gemeente Zoetermeer)\
M.R. Carrilho	(studentlid, student voltijdse hbo bacheloropleiding Pedagogiek aan Hogeschool Inholland)

Drs. Y.E. Leegstra, auditor van NQA, trad op als auditor van het panel.

De opleiding Pedagogiek is ingedeeld in de visitatiegroep HBO Bachelor Pedagogiek 2. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

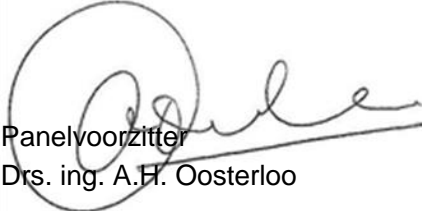
Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering en opleidingsvarianten, zoals opgenomen in bijlage 2. Als aanvulling hierop, onder andere in verband met de gestelde voorwaarden, heeft het panel van de opleiding enkele voorbeelden van recente afstudeerdossiers vanuit het aangepaste afstuderen ontvangen van beide varianten.

Twee weken voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft het vooroverleg en materiaalbestudering op de locatie van de opleiding plaatsgevonden en heeft het panel kennis gemaakt met de opleiding, de zogenaamde agenderende audit. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezoekdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezoekdag om (inloopspreekuur). Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, dat is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 15 september 2023

Panelvoorzitter
Drs. ing. A.H. Oosterloo

Auditor
drs. Y.E. Leegstra

Schets van de opleiding / Karakteristiek

De opleiding Pedagogiek vanuit een Ecologisch Perspectief is onderdeel van het Instituut Ecologische Pedagogiek (IEP) van Hogeschool Utrecht. Binnen het Instituut wordt hiernaast een deeltijd masteropleiding en een aantal minoren aangeboden. De gemeenschappelijke basis binnen IEP is het ecologisch gedachtegoed en de wens om studenten op te leiden tot zowel sensitieve als kritische pedagogen die vanuit vertrouwen, in verbinding en met verbeelding hun pedagogische verantwoordelijkheid durven nemen omdat ze van zichzelf weten waar ze voor staan (ZER). De kernwaarden van de ecologische pedagogiek zijn omgaan met de altijd aanwezige complexiteit, uitgaan van meerstemmigheid (waarbij de stem van alle betrokkenen gehoord moet worden), handelen in verbondenheid met alle partijen en het geven en nemen van verantwoordelijkheid. Studenten worden opgeleid tot pedagogische professionals, waarin (het samengaan van) de persoons- en identiteitsvorming en het leren vanuit ervaringen in de professionele en persoonlijke context centraal staan: door de opleiding levend leren genoemd.

De afgelopen jaren is voor de voltijdse variant een nieuw programma (het leerlandschap genoemd door de opleiding) ontwikkeld en ingevoerd. Ten tijde van de visitatie waren de eerste studenten uit dit programma aan het afstuderen, twee studenten hadden het afstudeertraject versneld reeds afgerond. Hierbij ligt het accent op het werken vanuit een ecologische visie. Hieraan wordt vormgegeven door met betrokkenen samen aan een project te werken en via dat project te laten zien welke ecologisch pedagoog de student geworden is. Bij het ontwikkelen van het nieuwe leerlandschap en afstuderen zijn docenten, toetsexperts, studenten, vertegenwoordigers uit het werkveld, het Kenniscentrum Sociale Innovatie en collega's van de Pabo intensief betrokken tijdens ontwikkeldagen. De examencommissie, de opleidingscommissie van IEP, de beroepenveldcommissie en collega's van andere hogescholen hebben een adviserende rol gehad.

De deeltijdse variant heeft in 2021 alle leeruitkomsten en het toetsprogramma herzien en deze zo veel mogelijk geharmoniseerd met de voltijdse variant. Het docententeam, een toetsexpert (die ook betrokken was bij de ontwikkeling van de voltijd), een lid van de examencommissie en de opleidingsmanager hebben dit proces aangestuurd. Ook hier hebben studenten en de beroepenveldcommissie geadviseerd. Vanaf studiejaar 2022 – 2023 wordt gewerkt met de nieuwe leeruitkomsten en het nieuwe toetsprogramma.

De opleiding kent de laatste jaren een redelijk stabiele instroom met 180 nieuwe studenten voor de voltijdse variant en 91 studenten voor de deeltijdse variant. In totaal waren er in studiejaar 2022 – 2023 726 respectievelijk 274 studenten ingeschreven.

Basisgegevens opleiding

Naam opleiding in Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO)	Pedagogiek
ISAT-code CROHO	35158
Oriëntatie en niveau opleiding	Hbo
Niveau opleiding	Bachelor
Graad	Bachelor of Arts
Aantal studiepunten	240
Varianten	Deeltijd en voltijd
Opleidingslocatie(s)	Amersfoort
Onderwijstaal	Nederlands

Terugblik vorige visitatie

Het panel benoemde in haar terugkoppeling de waardering voor de wijze waarop de opleiding de aanbevelingen uit de voorgaande visitaties en rapporten in dialoog met elkaar heeft weten op te pakken en hiermee een cultuuromslag heeft weten te bewerkstelligen. Het panel stelt dat alle aanbevelingen ter harte zijn genomen en dat de deeltijdse opleiding tevens voldoet aan de voorwaarden die de NVAO op 3 maart 2022 heeft gesteld.

Voltijdse variant: in de visitatie van 2018 zijn diverse aanbevelingen gedaan rondom het verder integreren van de ecologische en creatieve visie van de opleiding in de kennis van het docententeam en in het programma (reflecteren en afstuderen). Het panel constateert dat de opleiding aan alle aanbevelingen rondom de ecologische en creatieve visie goed gevolg heeft gegeven in alle aspecten van de opleiding. Daarnaast waren er aanbevelingen rondom de onderzoeksvaardigheden. Het panel heeft gezien dat hier adequate verbeterlagen zijn uitgevoerd, onder andere door deelname van docenten aan kenniskringen en integrale opname van onderzoeksvaardigheden in de beroepsproducten die studenten maken. Tot slot was er aanbeveling rondom de onafhankelijkheid van de examencommissie, waarover in de huidige visitatie geen enkele twijfel meer was.

In de herbeoordeling van standaard 4 in 2020 zijn aanbevelingen gedaan over het reflecteren op ecologische waarden, het stopzetten van eigen opdrachtschap en zwaardere weging van het praktijkdeel. Deze aanbevelingen zijn toereikend meegenomen in de aanpassing van het afstudeertraject.

Gestelde voorwaarden deeltijdse variant

Naar aanleiding van de tussentijdse visitatie van de deeltijdse variant in het kader van het Experiment Leeruitkomsten zijn voorwaarden gesteld:

- * Versterk de relatie tussen het toetsen van pedagogische vermogens en het beoordelen van leeruitkomsten;
- * Maak duidelijk dat alle leeruitkomsten afdoende worden beoordeeld en
- * Maak de inrichting van het toetsen minder complex

Het panel constateert dat er in dialoog met alle betrokken partijen, grote stappen zijn genomen ten aanzien van de toetsing in de deeltijdse variant. Uit de stukken en de gesprekken met docenten, examencommissie en studenten concludeert het panel dat aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Uit de leeruitkomsten blijkt nu duidelijk de verbinding met het LOP en de pedagogische vermogens, zie standaard 1. In de beoordelingsformulieren wordt examinatoren gevraagd een beoordeling te geven van zowel de vermogens als de leeruitkomsten. Hiermee is tevens voldaan aan de tweede voorwaarde. Per module (leerdomein) is er een leeruitkomst, die beoordeeld wordt met het beoordelingscriterium “zijn alle elementen van de leeruitkomst aangetoond”. Er is een geheel vernieuwd *Toetsprogramma* opgesteld. Hieruit blijkt dat de inrichting van de toetsen nu duidelijk is beschreven en minder complex is: voor elk leerdomein leveren de studenten een beroepsproduct op, waaraan duidelijke eisen zijn beschreven. Er zijn aparte formulieren voor tussentijdse feedback en feedforward en aparte beoordelingsformulieren voor de werkplekbegeleider/opdrachtgever en de examinatoren. Deze examiner is niet de eigen leerteamcoach, hetgeen bijdraagt aan de duidelijke scheiding tussen formatieve feedback en summatieve beoordeling. Studenten vertellen het panel dat dit jaar helder is wat er van hen verwacht wordt en dat de eisen aan de beroepsproducten vooraf en schriftelijk gegeven worden. De opleiding bemerkt dat er afgelopen studiejaar veel meer beroepsproducten zijn ingeleverd dan de voorgaande jaren en dat daarmee wordt gezien dat de duidelijkheid studenten helpt in hun studievoortgang.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** bij beide varianten aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding heeft een passende, eigen en relevante visie op het beroep. De ecologische kernwaarden van de opleiding hierbij, uitgaan van verbondenheid; complexiteit; meerstemmigheid en verantwoordelijkheid, zijn helder omschreven. De beoogde leerresultaten worden weergegeven in adequate leeruitkomsten en zijn zorgvuldig opgesteld aan de hand van de (kern)competenties van het Landelijk Opleidingsprofiel (LOP) en de vijf vermogens die de opleiding heeft geformuleerd. De vermogens die studenten leren en aantonen middels de leeruitkomsten zijn het theoretische, onderzoekende, verbindende, creatieve en reflectieve vermogen. Door de duidelijke verbinding met het LOP heeft de opleiding het hbo-niveau geborgd en voldoet de opleiding aan de (inter)nationale vereisten. Daarnaast komt de eigenheid van de opleiding goed tot recht in de leeruitkomsten. Deze leeruitkomsten worden regelmatig geëvalueerd en het panel ziet als een volgende stap dat de leeruitkomsten op verder aangevuld kunnen worden met verscherpte richtlijnen voor verwachte kennis en complexiteit per opleidingsfase en eisen uit externe beroepskaders.

De studenten worden opgeleid in samenwerking met het werkveld: voltijdse studenten lopen ieder jaar een deel van de week stage en deeltijdse studenten hebben, zeker vanaf het tweede jaar, werkzaamheden in het beroepenveld. Zij brengen hun ervaring terug naar de opleiding. Bij een aantal werkveldpartners waar veel mee wordt samengewerkt, worden de studenten op locatie en met medewerking van de opdrachtgever begeleid in een leerteam op de werkplek. De opleiding heeft een beroepenveldcommissie waaraan feedback gevraagd wordt op bijvoorbeeld leeruitkomsten en het programma. De dialoog met het bredere, vaak zakelijker werkveld, kan volgens het panel verder ingezet worden.

De opleiding heeft een goed contact met voor het beroepenveld relevante lectoraten en onderzoeksgroepen door deelname hieraan door docenten en studenten.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

Het panel ziet in de bestudeerde documenten en de gesprekken met onder andere het werkveld, dat de opleiding en IEP een passende, eigen en relevante visie op het beroepsbeeld heeft. De opleiding beoogt volgens de ZER pedagogen op te leiden die door hun werk met of ten behoeve van jeugdigen en hun opvoeders, kunnen bijdragen aan een samenleving waarin niet de mens en het ego centraal staan, maar de gehele ecologie: het ecologisch perspectief. De vier ecologische pedagogische kernwaarden hierbij zijn: het werken in en aan verbondenheid; uitgaan van complexiteit; aandacht geven voor meerstemmigheid en daarbinnen verantwoordelijkheid willen

en durven nemen. Andere uitgangspunten zijn creativiteit in communiceren, kunnen werken vanuit culturele diversiteit en inclusie en het tonen van 'professionele moed' in de complexe dagelijkse praktijk (ZER).

Beroepen waartoe de opleiding de studenten voorbereid zijn bijvoorbeeld groepswerker, jeugd- en gezinsprofessional, gezinsbegeleider, jongerenwerker, jeugdzorgwerker of zorgcoördinator in bijvoorbeeld de opvoedingsondersteuning, het (speciaal) onderwijs, de (gespecialiseerde) kinderopvang, jongerenwerk of (jeugd)buurt-/wijkteams.

Beoogde leerresultaten

De opleiding geeft de beoogde leerresultaten weer in leeruitkomsten. Deze leeruitkomsten zijn opgesteld aan de hand van het landelijk opleidingsprofiel Pedagogiek "Opgroeien en opvoeden" (LOP) en aan de hand van vijf vermogens die de opleiding heeft opgesteld. Met deze vermogens beoogt de opleiding het hbo-niveau en de ecologische pedagogische visie van IEP in de beroepshandelingen vanuit het LOP te borgen.

Deze vermogens komen derhalve terug in alle leeruitkomsten en worden gedefinieerd als het theoretische vermogen, het onderzoekend vermogen, het verbindend vermogen, het creatief vermogen en het reflectief vermogen. Het panel ziet dat de eigenheid van de opleiding terugkomt in de leeruitkomsten door de brede aandacht voor de vermogens en de aandacht voor het werken vanuit een ecologisch pedagogische visie. Tegelijk compliceert deze extra dimensie het constructive alignment en adviseert het panel derhalve om in een verdere ontwikkeling aandacht te besteden aan eenvoud en overzichtelijkheid in de opzet, waardoor de criteria in de leeruitkomsten nog duidelijker zullen worden voor studenten en docenten.

Het LOP benoemt kerntaken (opgroeien en opvoeden ondersteunen, condities voor opgroeien en opvoeden bevorderen en professionaliteit versterken), twaalf daarbij behorende competenties (beroepshandelingen) en een Body of Knowledge. Het landelijk profiel toont de verbinding van de kerntaken met de HBO-standaarden en Dublin descriptoren en is gevalideerd door de hogescholen en hun werkveldpartners. Voor beide varianten van de opleiding is in een overzichtelijke tabel in het *toetsprogramma* vastgelegd in welke leeruitkomst/module (door de opleiding leerdoel genoemd), de competenties behandeld en afgetoetst worden. Dit wordt ook bijvoorbeeld in het cursuswijzers benoemd. Het panel concludeert dat de opleiding in beide varianten het landelijk opleidingsprofiel adequaat heeft verantwoord in de leeruitkomsten, waardoor de opleiding aan de (inter)nationaal gestelde eisen en het NLQF 6 niveau voldoet.

Het panel heeft kennisgenomen van de leeruitkomsten van beide varianten en stelt dat deze herkenbaar zijn opgesteld vanuit de visie van IEP en dat deze de grote lijnen van het leren en toetsing richting geven. Een voorbeeld van een leeruitkomst (uit de voltijd, jaar 2 Handelende fase), met *schuin* de duiding naar de vijf vermogens, is:

"Je analyseert, in samenspraak met de kinderen, jongeren en (mede) opvoeders (*verbindend vermogen*), een pedagogische relatie waarin sprake is van handelingsverlegenheid (*comp. 1, 3 en 4*). In de analyse ga je op een creatieve manier op zoek naar meerdere perspectieven op de pedagogische kwestie. (*creatief vermogen, profiel IEP*). Tijdens dit proces doorloop je de fasen van waarnemen, analyseren, plannen, uitvoeren en terugkijken (*onderzoekend vermogen*). Daarnaast laat je zien kennis te hebben van de ontwikkelingspathologie, het meervoudig risicomodel en het balansmodel en mobiliseer je passende kennis om de analyse te kunnen uitvoeren. (*theoretisch vermogen, comp.2 en BOK*). In de analyse is het pedagogisch ecologisch perspectief te herkennen doordat het belang van het kind voorop staat in de analyse en uitgegaan wordt van de krachten van de betrokkenen. (*comp. 4 en 11 en ecologisch profiel IEP*). Je reflecteert op het proces van analyseren en je eigen ontwikkeling. (*reflectief vermogen, comp. 10*)."

De leeruitkomsten zijn (zeker in de deeltijdse variant) richtinggevend voor de kennis die studenten moeten gaan vergaren en bewijzen op het juiste niveau. De leeruitkomsten zijn echter, vooral in de latere opleidingsfasen, redelijk algemeen geformuleerd: daar waar in voorgaand voorbeeld bijvoorbeeld nog eisen als “ontwikkelingspathologie” en “balansmodel” worden benoemd, mist deze concretisering in andere leeruitkomsten. Daarom adviseert het panel om de leeruitkomsten aan te vullen met een nadere aanduiding van de eisen die er zijn aan de uitvoeringscontext en de gewenste inhoudelijke kennis en de leeruitkomsten daarbij tevens aan te vullen met richtlijnen en normen vanuit de externe kaders waarmee in het beroepenveld mee gewerkt moet worden. Dit zal de vaardigheden die de studenten minimaal moeten hebben en de complexiteit waarin ze deze aantonen verder borgen.

Ten tijde van de visitatie waren de leeruitkomsten voor de voltijdse variant en de deeltijdse variant verschillend: beide sets van leeruitkomsten leiden tot dezelfde beoogde leerresultaten en zijn overtuigend gekoppeld aan het LOP. Het verschil in leeruitkomsten is gedeeltelijk het gevolg van verschil in de leeromgeving: de voltijdse studenten krijgen een meer standaard route met onderwijs en toetsing aangeboden daar waar deeltijdse studenten een eigen invulling aan de route, het onderwijs en de toetsing mogen geven. Daarnaast is de deeltijdse variant eerder gestart met het werken in leeruitkomsten door de deelname aan het Experiment Leeruitkomsten. Voornemen van de opleiding is om de leeruitkomsten van beide varianten te harmoniseren, hetgeen onder andere verdere samenwerking en afstemming tussen de docenten van beide varianten faciliteert. Het panel moedigt dit voornemen aan omdat hierdoor meer ervarings- en kennisuitwisseling mogelijk is voor de docenten. De opleiding gaat de leeruitkomsten van beide varianten komend studiejaar definitief vastleggen.

Afstemmen (internationale) beroepenveld en lectoraten

Het panel constateert dat studenten voor een belangrijk deel in het beroepenveld worden opgeleid. Voltijdse studenten lopen in alle jaren stage en deeltijdse studenten hebben een relevante werkplek. Studenten nemen hun ervaringen uit het werkveld mee in de regelmatige, begeleide bijeenkomsten van hun leerteam (zie standaard 2), waardoor docent en coaches goed aangesloten zijn op de praktijk en de thema's die hier spelen. Regelmatig worden gastsprekers uitgenodigd door de opleiding maar ook (deeltijd)studenten organiseren themabijeenkomsten voor docenten en studenten naar aanleiding van ervaringen in het werkveld. Voorbeelden van recente thema's zijn omgaan met grensoverschrijdend gedrag en negatieve maar ook positieve ervaringen met gesloten jeugdzorg.

Bij een aantal werkveldpartners waar veel mee wordt samengewerkt, worden de studenten op locatie en met medewerking van de opdrachtgever begeleid in een leerteam op de werkplek. Het panel vindt dit een mooie opzet.

Meer formeel is het contact met het werkveld vormgegeven in de beroepenveldcommissie (BVC) waarmee de opleiding regelmatig overleggen heeft. Zo zijn de leeruitkomsten gevalideerd door deze commissie en vraagt de opleiding regelmatig feedback op het programma. Het panel adviseert om als volgende stap aanvullend structureel het werkveld proactief om thema's te vragen die in het curriculum gebracht zouden moeten worden. Het is goed om de unieke, ecologische kern van de opleiding als team te ontwikkelen, maar het panel doet de aanbeveling om de inbreng van en aansluiting met 'buiten' te versterken. Te denken valt aan de genoemde

inbreng van actualiteit vanuit de BVC waardoor de opleiding kan aansluiten bij ontwikkelingen in de sector zoals verzakelijking en digitalisering.

Het docententeam houdt volgens het panel adequaat zicht op bredere ontwikkelingen in de samenleving door de aansluiting op lectoraten zoals 'Jeugd' en 'Participatie en Stedelijke Ontwikkeling' van het Kenniscentrum Sociale Innovatie en de expertisegebieden van de hogeschool. Docenten en studenten werken regelmatig mee aan onderzoeksprojecten en integreren de resultaten in het onderwijs, een goede opzet volgens het panel.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** bij beide varianten aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding heeft voor de beide varianten een mooi en samenhangend programma ontwikkeld. Er is adequaat aandacht voor internationalisering en diversiteit. Door het vernieuwde ontwerp van het programma (in navolging van het LOP) komen alle studenten in aanmerking voor een registratie bij het register Jeugd- en Gezinsprofessional.

Studenten van de voltijdse variant volgen diverse soorten colleges en bouwen kennis en vaardigheid op in leerlijnen die gekoppeld zijn aan de vermogens. In de eerste twee jaar is hierbij veel begeleiding, daarna zijn studenten meer zelfstandig in hun ontwikkeling. Studenten moeten bijvoorbeeld zelf context en passende theorie zoeken bij de beroepsopdrachten. Hierbij zou de opleiding er scherper op toe kunnen zien dat studenten wel de verwachte inhoudelijke kennis opdoen. Doordat studenten gedurende hun hele studietijd stages lopen, verkennen zij het werkveld en passen zij hun vermogens toe in de praktijk. Zij worden hierbij begeleid in leerteams, waar zij met medestudenten en de coachende docent ervaringen en dilemma's delen en, zeker in de latere jaren, richting geven aan hun studie. Voor studenten die studievertraging hebben opgelopen zijn speciaal samengestelde leerteams.

Studenten in de deeltijdse variant geven vanaf de start van hun opleiding zelf richting aan het leren in leerteams. Deze zijn heterogeen ingericht met studenten uit alle studiejaar, waarbij de ouderejaars de startende studenten ondersteunen: ook vanuit pedagogisch perspectief een mooie opzet. Op initiatief van de opleiding en vanuit leervragen van de leerteams worden ondersteunende colleges aangeboden in de vorm van bijvoorbeeld workshops en werkcolleges. De studenten ervaren over het algemeen in het vernieuwde programma dat de leeruitkomsten met aanvullende instructies verduidelijkt en toereikend zijn. Wel moeten studenten wennen aan het zelfstandige concept bij de start van de opleiding, waarbij in de gaten gehouden kan worden of sommige studenten wellicht aanvullende ondersteuning en richting nodig hebben. Deeltijdse studenten leren aan de hand van beroepsopdrachten, meestal in de context van hun eigen werkomgeving, maar zij hebben diverse contexten nodig om alle verwachte eindkwalificaties te kunnen voldoen. De opleiding zou hierbij kunnen helpen: het panel adviseert versterking van de verbinding en de kwaliteitsbewaking van de praktijkleeromgeving. Onderdeel hiervan kan contact met de werkplekbegeleiders zijn, om toe te zien op de ontwikkeling van de studenten in diverse contexten.

De docenten zijn kundig en goed opgeleid. Nieuwe collega's krijgen ruimte om in te werken en worden uitvoerig begeleid. Er is aandacht en ruimte voor professionalisering. In de gemeenschappelijk uitgevoerde professionalisering waren er assessmenttrainingen en is bijvoorbeeld de inhoud van competenties en leeruitkomsten scherper met elkaar afgestemd.

Onderbouwing

Programma voltijdse variant

Het panel constateert uit de stukken en de gevoerde gesprekken dat de opleiding een mooi, samenhangend en inhoudsrijk programma heeft ontwikkeld. Studenten van de voltijdse variant volgen een programma waarin zij hoorcolleges, werkcolleges, trainingen en workshops volgen. Zie figuur 1 voor de cursussen (in de praktijk leerdomein genoemd) die zij per jaar volgen. In het *Toetsprogramma* en het informatiesysteem Canvas staan per cursus de leeruitkomsten (met toetsvormen) waar de studenten in de cursus aan werken benoemd en wordt de relatie tussen de leeruitkomsten en de kerntaken en de competenties van het LOP beschreven.

Pedagogisch Werkveld (10 EC)	Pedagogische Relatie (10 EC)	Ontwikkelen en Opvoeden (10 EC)	Opgroeien in Context (10 EC)	Pedagoog in de Samenleving (10 EC)	Persoonlijke Professionele Ontwikkeling (10 EC)		
Pedagogische Relatie 2 (15 EC)		Ontwikkelen en Opvoeden 2 (15 EC)		Opgroeien in Context 2 (15 EC)		Pedagoog in de Samenleving 2 (15 EC)	
Profileringsruimte (30 EC)				Pedagogische Praktijk 1 (15 EC)		Pedagogische Praktijk 2 (15 EC)	
Pedagogische Praktijk 3 (15 EC)		Pedagogische Praktijk 4 (15 EC)		Bachelorproef (30 EC)			

Figuur 1 programma voltijdse variant (ZER)

In het eerste jaar maken studenten zich de basale theoretische kennis en vaardigheden eigen. Zo wordt in de hoor- en werkcolleges bijvoorbeeld ontwikkelingspsychologie (theoretische vermogen) en informatievaardigheden (onderzoekend vermogen) aangeboden en getoetst. Een ander voorbeeld is het onderwijs rondom het creatief vermogen. Studenten leren in workshops en trainingen om middels spel, drama, beweging, muziek en beelden met kinderen in gesprek te gaan en zo uitvoering te geven aan het principe van meerstemmigheid en handelen in verbondenheid.

Het opbouwen van onderzoekend vermogen vindt plaats in de (beroeps)opdrachten die studenten vanaf het eerste jaar uitvoeren: bijvoorbeeld het ontwikkelen van een creatieve activiteit aan de hand van een analyse met interviews en observaties. Een voorbeeld van de koppeling hiervan met het verbindend vermogen is het ontwerpen en uitvoeren van een activiteit

met doel verbinding tussen een familie of groep te bevorderen. Reflecteren op de professionele ontwikkeling vindt eerst plaats binnen een zelfstandige leerlijn, later is dit integraal onderdeel van de stages.

De zelfstandigheid van de studenten neemt toe in de loop van de jaren, zo wordt bijvoorbeeld in jaar 3 en 4 verwacht dat de studenten zelf theorie zoeken die past bij de leeruitkomsten en de toetsing in beroepsproducten. De ontwikkeling van de vermogens verloopt zo in doorgaande lijnen waarbij de studenten de vermogens per opleidingsfase op een ander niveau inzetten: bijvoorbeeld op handelend niveau in jaar 2. Doordat studenten werken aan beroepsopdrachten gedurende de leerdomeinen, is er 'just-in-time' leren: studenten ervaren wat ze nodig hebben en pakken dit op, en leren zo tevens "te leren" (ZER). Het panel vindt de toenemende zelfstandigheid en eigen invulling een toereikend uitgangspunt, maar adviseert de opleiding er wel voor te zorgen dat er voldoende richting wordt gegeven aan de praktijkleeromgeving. Waarbij het niet mogelijk zou moeten zijn dat studenten binnen het gepersonaliseerde leren een "makkelijkste" route kiezen en moeilijke theorie en contexten vermijden.

Vanuit het concept 'levend leren' is er vanaf de start van de opleiding veel aandacht voor de echte praktijk: studenten lopen één dag in de week stage in het eerste jaar, twee dagen in het tweede jaar en drie en een halve dag in het derde jaar. Studenten verkennen zo het werkveld en groeien in het pedagogisch handelen. Zij voeren hier beroepsopdrachten uit om de kennis en vaardigheden van de specifieke leerdomeinen te vergaren en aan te tonen. De studenten lopen stage in een instelling naar keuze. De leerteamcoaches en het praktijkbureau van de opleiding controleren of de stage-organisaties voldoen aan de voorwaarden die er voor het desbetreffende studiejaar worden gesteld aan de stage-organisatie. Het kunnen uitvoeren van de gevraagde beroepsopdrachten, op een in de leeruitkomsten geformuleerde wijze, en het daarbij begeleid worden op een bij de opleidingsfase passende manier zijn daarbij de belangrijkste criteria. Het panel vindt de praktijkgerichtheid van de opleiding adequaat opgezet.

Programma deeltijdse variant

Het programma van de deeltijdse variant is in 2021 – 2022 herzien door de leeruitkomsten aan te scherpen, net als het hiermee verbonden toetsprogramma waarin studenten beroepsproducten opleveren aan de hand van de leeruitkomsten. Het vernieuwde programma wordt sinds het studiejaar 2022 – 2023 aan de studenten aangeboden. Het panel concludeert uit de stukken en de gevoerde gesprekken dat de opleiding een mooi, praktijkgericht en flexibel programma heeft ontwikkeld. Zie figuur 2 voor de omschrijving van de leerdomeinen.

Leerdomein → Opleidingsfase ↓	Pedagogisch handelen	Pedagogische relaties	Ontwikkelingsperspectieven	Opvoedingscontexten
Oriënterende fase	Leeruitkomst: <i>Oriënteren op pedagogisch handelen</i> 15 EC	Leeruitkomst: <i>Oriënteren op pedagogische relaties</i> 15 EC	Leeruitkomst: <i>Oriënteren op ontwikkelings- Perspectieven</i> 15 EC	Leeruitkomst: <i>Oriënteren op opvoedings- contexten</i> 15 EC
Faciliterende fase	Leeruitkomst: <i>Faciliteren van pedagogisch handelen</i> 15 EC	Leeruitkomst: <i>Faciliteren van pedagogische relaties</i> 15 EC	Leeruitkomst: <i>Faciliteren van ontwikkelings- Perspectieven</i> 15 EC	Leeruitkomst: <i>Faciliteren van opvoedings- contexten</i> 15 EC
Professionele fase	Leeruitkomst: <i>De pedagoog als kritische professional</i> 15 EC	Leeruitkomst: <i>De pedagoog als verbindende professional</i> 15 EC	Leeruitkomst: <i>De pedagoog als emancipatorische professional</i> 15 EC	Leeruitkomst: <i>De pedagoog als ondernemende professional</i> 15 EC
Profilering en afstudeerfase	Profileringsruimte 30 EC		<u>Bachelorproef</u> Leeruitkomst: <i>De pedagoog als normatieve professional</i> 15 EC Leeruitkomst: <i>Profilering ecologisch pedagoog</i> 15 EC	

Figuur 2 programma deeltijdse variant (ZER)

Studenten werken vanaf de start van de opleiding in leerteams (zie begeleiding) waarin aan de hand van de leeruitkomst van de module onder begeleiding van een coach richting wordt gegeven aan de inhoud van het programma. Omdat zij het werkveld al kennen is er veel aandacht voor reflectie op pedagogische thema's en visievorming. De studenten werken op hun werkplek aan de hand van de leeruitkomst aan een beroepsopdracht waarbij ze in de leerteams bespreken welke kennis en vaardigheden noodzakelijk zijn. Hiervoor organiseren de studenten samen met de docenten zogenaamde groepsreizen: werkcolleges, workshops en trainingen die het studenten mogelijk maken de vereiste competenties, verbonden aan de leeruitkomsten, aan te tonen. De leeruitkomsten worden in de cursushandleidingen aangevuld met een beschrijving van de cursusinhoud, de stukken die in de beroepsopdracht opgeleverd moeten worden en de beoordelingscriteria. De studenten geven het panel aan dat de instructies, die zij nu in studiejaar 2022 – 2023 ontvangen bij de nieuwe leeruitkomsten en het nieuwe toetsprogramma, voldoende duidelijk zijn om richting te geven aan het leren. Wel moeten alle startende studenten wennen aan het feit dat er geen standaard (theorie)lessen zijn en zij zelf richting moeten geven aan hun studie. Het panel vindt het principe waarin de student zelf sturing geeft aan de opleiding adequaat opgezet voor de doelgroep van de deeltijdse variant, maar adviseert de opleiding om tevens in het oog te houden dat sommige studenten meer sturing nodig hebben. Niet alle studenten zijn, zeker in het begin, in staat zelf de regie te nemen of hulp te zoeken.

Studenten mogen binnen de opleidingsfasen zelf de volgorde van de leerdomeinen/leeruitkomsten kiezen. In de praktijk volgen zij de voorbeeldroute, omdat de inleverdata van de beroepsopdrachten ruim zijn en er hierdoor al toereikend flexibiliteit wordt ervaren. Het panel vindt dit begrijpelijk en constateert dat de flexibiliteit van de opleiding voldoende is voor de studentengroep.

Werkplek

De studenten worden gestimuleerd om vanaf de start van de opleiding een passende werkplek te hebben waar ze de beroepsopdrachten kunnen uitwerken en zo uitvoering geven aan het leren op de werkplek. Vanaf het tweede jaar is dit verplicht. Als een werkplek niet toereikend is om aan alle aspecten van de opleiding uitvoering te geven, mogen studenten stages of projecten buiten hun eigen organisatie uitvoeren. Dit is soms moeilijk te realiseren binnen de reguliere aanstellingen die de studenten hebben. Het panel adviseert de studenten hierbij te helpen en strikter toe te zien op variatie in de contexten waarin de deeltijdse studenten leren: een student die vier jaar bij een kinderdagverblijf werkt, zal waarschijnlijk niet alle aspecten van de competenties die verwerkt zijn in de leeruitkomsten, kunnen aantonen. Omdat niet alle studenten alle beroepsopdrachten op een eigen werkplek uitvoeren, is er geen contact tussen de werkplekbegeleiders en de hogeschool coaches. Het panel adviseert dit wel te zoeken. Hierdoor kan er beter zicht ontstaan op de ontwikkeling van de studenten en de contexten waarin zij werken en leren.

Begeleiding in leerteams

Het panel complimenteert de opleiding met de begeleiding van studenten in leerteams, die centraal staan in de begeleiding van studenten. Leerteams zijn groepen van ongeveer acht studenten die begeleid worden door een leercoach. In de deeltijdse opleiding wordt van oudsher gewerkt met heterogene teams waarin studenten uit alle leerjaren zitten. De ouderejaars zijn zo direct betrokken bij de ontwikkeling van de beginnende studenten: een relevante ervaring in hun pedagogische ontwikkeling.

In de voltijdse variant zijn de leerteams in principe georganiseerd per leerjaar. Er zijn heterogene leerteams voor studenten met achterstanden. Bij werkveldpartners waar meerdere studenten (regelmatig ook van meerdere opleidingen) stage lopen, worden voor deze studenten (heterogene) leerteams op de locatie georganiseerd.

In de leerteams wisselen studenten ervaringen uit, leren ze hoe er verschillend naar pedagogische situaties gekeken kan worden, vormen ze hun visie en eigen stem en oefenen ze met samenwerken. Ze zijn hierbij verantwoordelijk voor hun eigen leren maar ook dat van de anderen in het team, hetgeen de opleiding ziet als een belangrijke waarde van een pedagoog (ZER). In de gesprekken vertelden vertegenwoordigers van het werkveld dat zij merken dat studenten in de leerteams hebben geleerd respectvol en volwassen door te vragen en te reflecteren: kwaliteiten die zij duidelijk inzetten tijdens hun stages en start van hun loopbaan.

Aanvullend kunnen studenten indien nodig via de decaan ondersteuning vragen aan een zogenaamde SLB+ coach. In dit SLB+ team zit onder andere ook een traumadeskundige die studenten kan bijstaan. De ondersteuning en begeleiding van studenten is goed georganiseerd concludeert het panel, waarbij er zicht is op de persoonlijke ontwikkeling van studenten.

Instroom en leerroutes

Studenten moeten voldoen aan de wettelijke instroomvereisten. Er zijn matchingbijeenkomsten, waar studenten uitleg krijgen van een docent en student. Voor de deeltijdse instroom is er een

mini-leerteam bijeenkomst om een beeld te geven van de actieve inbreng die van studenten wordt verwacht.

Registratie Stichting Kwaliteitsregister Jeugd

Studenten die voor 2018 met de opleiding zijn gestart en het “oude” curriculum hebben gevolgd kunnen binnen dit curriculum facultatief het uitstroomprofiel jeugdzorgwerker volgen. Zij doen een specifiek assessment in de afstudeerfase waarin wordt beoordeeld of ze aan de competenties van dit uitstroomprofiel voldoen. Als dat het geval is, ontvangen ze een supplement op hun diploma, wat hen toegang geeft tot het register Jeugd- en Gezinsprofessional.

In de onderwijsinnovatie heeft de opleiding er voor gezorgd dat alle studenten voldoen aan het profiel Jeugd, zoals beschreven in het Landelijk Opleidingsdocument Sociaal Werk. Dit wordt niet (alleen) in het eindassessment maar op diverse plaatsen in de opleiding getoetst. Alle studenten die na 2018 zijn gestart en het vernieuwde curriculum hebben gevolgd ontvangen daarom, naast hun hbo-diploma, een supplement met het profiel Jeugd. Het panel vindt dit een goede opzet. Deze procedure geldt niet alleen voor deze opleiding maar voor alle andere Pedagogiek-opleidingen. Inmiddels hebben alle Pedagogiek-opleidingen in Nederland hun curriculum herzien en het LOO-Pedagogiek is met het SKJ aan het onderzoeken of het nog noodzakelijk is om het extra supplement te vragen voor de registratie.

Internationalisering en inclusiviteit

Studenten en docenten van beide varianten nemen deel aan internationale activiteiten zoals uitwisselingen en het bijwonen van sessies in het kader van internationale weken. Binnen de opleidingsprogramma's is ruim aandacht voor inclusiviteit en het werken met diversiteit. 10% van de voltijdse studenten loopt een stage in het buitenland, bij de deeltijdse variant is hiervoor ook interesse onder de studenten. Het panel vindt de aandacht toereikend gezien het werk- en beroepenveld van de opleiding.

Docenten

Het panel heeft kennisgemaakt met een betrokken en kundig team van docenten. Ten tijde van de visitatie waren er twee docententeams, voor de voltijdse en deeltijdse variant. Onder andere door het ontwikkeltraject van de leeruitkomsten voor beide varianten van de opleiding, is er meer samenwerking gekomen tussen de teams. Het voornemen is om aan de hand van de leeruitkomsten de onderwijsactiviteiten meer op elkaar af te stemmen en uit te wisselen, hetgeen het panel ondersteunt omdat het delen van ervaringen goed is voor bijvoorbeeld de uitvoering van een gemeenschappelijke visie op het ecologische aspect van het onderwijs.

Er zijn relatief veel nieuwe docenten aangenomen het afgelopen studiejaar, waarvoor een duidelijk introductieprogramma is opgesteld. De achtergrond van de nieuwe docenten ligt vooral in het pedagogisch werkveld en er is gezocht naar docenten met een interesse in onderzoek en met masteropleidingen, breder dan de ecologische pedagogiek. Nieuwe docenten worden meegenomen in de visie van IEP, krijgen een buddy binnen het team en toereikend tijd voor het inwerken. Het panel waardeert de ruime aandacht voor het inwerken. In totaal omvat het team van de opleiding bijna 70 docenten (ruim 50 fte).

Er is adequaat aandacht voor professionalisering, individueel of op de IEP-middagen. De docenten zijn zelf goed opgeleid: ongeveer 80% van de docenten beschikt over een relevante mastergraad of werkt hieraan en alle examinatoren hebben een Basis Kwalificatie Examinering. In de gemeenschappelijke professionalisering is onder ander aandacht besteed aan leerteambegeleiding en het afnemen van assessments. De deeltijdse docenten hebben hiernaast onder andere de bedoeling van de diverse competenties, kerntaken en de leeruitkomsten met

elkaar besproken. Het panel vindt dit verstandig, aangezien de studenten in gesprekken aangaven dat coaches voorafgaand aan huidig studiejaar wel eens verschillende inzichten hadden ten aanzien van begeleiding en de uitvoering van de beroepsopdrachten om de leeruitkomsten aan te tonen.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** bij beide varianten aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Aan de gestelde voorwaarden, die voornamelijk betrekking hadden op standaard drie, is door de deeltijdse variant, **voldaan** (zie Terugblik). De opleiding werkt vanuit een goed opgesteld toetsbeleid met heldere toetsprogramma's. Uitgangspunten hierbij zijn holistisch en longitudinaal (over meerdere jaren) toetsen, hetgeen goed past bij de opleidingsvisie. Formatieve feedback en summatieve beoordeling zijn hierbij in de vernieuwde toetsprogramma's duidelijk gescheiden, hetgeen de beoordeling inzichtelijker maakt.

Studenten worden overwegend getoetst door middel van beroepsproducten, waarbij andere toetsvormen met name in de eerste jaren van de voltijdse variant gebruikt worden. De eisen aan de beroepsproducten zijn nu eensluidend vastgelegd, waar dit voorheen bij de deeltijdse variant niet altijd het geval was. Naast de beoordelingsformulieren heeft de opleiding zogenaamde illustraties uitgewerkt, waarin richting wordt gegeven aan de inhoud en het vereiste niveau van de beroepsopdracht. Deze illustraties zijn tevens een leidraad voor de examinatoren en worden regelmatig geëvalueerd en aangevuld.

De beoordeling door examinatoren vindt in dialoog met de begeleiders van de studenten plaats: bij de beoordeling wordt gekeken naar de tussentijdse feedback die studenten hebben ontvangen en deze wordt meegenomen in de uiteindelijke beoordeling. Studenten ontvangen veel feedback voorafgaand en tijdens de beoordeling. De feedback die gegeven wordt bij de beoordeling, zou daarom wellicht terug gebracht kunnen worden. De werken van de studenten worden beoordeeld op het aantonen van de vijf vermogens, het werken vanuit ecologisch perspectief en daarna op de aanwezigheid van alle elementen van de leeruitkomst. Omdat de vermogens reeds tot uitdrukking komen in de leeruitkomsten, zou het vooropstellen van de beoordeling van de vermogens mogelijk aangepast kunnen worden.

Het afstuderen van de studenten wordt zorgvuldig beoordeeld door twee examinatoren. Studenten ronden hun studie af in een assessment, waarin zij alle (kern)competenties en vermogens aantonen. Hierbij geven zij soms een aanvulling op hun schriftelijke werk. Het panel doet de aanbeveling om de beoordeling van het assessment ter bevordering van de inzichtelijkheid van de beoordeling, uit te voeren op een separaat formulier.

De opleiding heeft een proactieve examen- en toetscommissie ontmoet, die hun wettelijke taken met verve uitvoeren en in goed contact staan met de opleiding. De examencommissie heeft tot de goedkeuring van het nieuwe toetsprogramma de afstudeerdossiers individueel gecontroleerd. Regulier borgen de examen- en toetscommissie de kwaliteit van het toetsproces en het eindniveau van de opleiding onder andere door betrokkenheid bij de ontwikkeling van het onderwijsprogramma en het toetsprogramma en door het uitvoeren van regelmatige steekproeven.

Onderbouwing

Toetsbeleid

Het Instituut Ecologische Pedagogiek (IEP) heeft volgens het panel een helder en duidelijk geëxpliciteerd toetsbeleid, van waaruit beide varianten van de opleiding hun eigen toetsprogramma hebben uitgewerkt. In de toetsprogramma's staan onder andere de leeruitkomsten en het verband met de competenties van het landelijk profiel, de toetsvormen en de wijze van beoordeling.

Tevens worden de uitgangspunten van de toetsing beschreven. Belangrijke en goed uitgewerkte elementen hierbij zijn, in de ogen van het panel, een holistische benadering en het longitudinaal (formatief en summatief) toetsen. Omdat volgens de opleiding in het pedagogisch handelen altijd een integratie van verschillende vermogens zichtbaar is, wordt de student ook holistisch getoetst. Het inzetten van de vermogens leert de student in doorlopende leerlijnen (standaard 2), de formatieve en summatieve toetsing sluiten longitudinaal over meerdere jaren hierop aan, zodat de ontwikkeling van een student gevolgd kan worden. De formatieve en summatieve beoordeling zijn in het vernieuwde toetsprogramma van elkaar gescheiden in aparte beoordelingsformulieren, maar in principe wordt wel hetzelfde format van beoordelingsformulier gehanteerd.

De toetsprogramma's zijn geschreven onder begeleiding van de Toets Expert Groep van IEP, die de opleiding ondersteunt ten aanzien van alle aspecten van de toetsing. Vervolgens heeft de examencommissie de toetsprogramma's goedgekeurd. Het panel vindt de toetsprogramma's adequaat uitgewerkt waarbij de verbindingen tussen de (eind)kwalificaties, het hbo-niveau en het Landelijk profiel en de leeruitkomsten duidelijk geborgd worden, mede door de expliciete rol van de examencommissie in het totstandkomingsproces.

Uitvoering

De voltijdse variant van de opleiding maakt volgens het panel gebruik van een mooi palet aan toetsvormen die passen bij de leeruitkomsten. In de hogere fasen wordt er gewerkt met zelf in te vullen beroepsproducten, die de studenten toereikend voorbereiden op de gevraagde prestaties in de beroepspraktijk. Ook de deeltijdse variant werkt met beroepsproducten, waarbij de studenten de meestal geschreven portfolio's op elk moment mogen inleveren. De studenten geven aan dat in het nieuwe toetsprogramma van de deeltijd de eisen aan de beroepsproducten expliciet en veel duidelijker zijn beschreven, hetgeen zij op prijs stellen. Het panel ziet dat de beroepsopdrachten goed aansluiten op de praktijkomgeving, waarbij studenten aangeven dat zij een variatie in toetsvorm op prijs zouden stellen. Het panel ondersteunt dan ook het voornemen van de opleiding om te kijken of meer creatieve vormen van beroepsproducten gestimuleerd kunnen worden.

Beoordeling

Studenten krijgen vooraf via de studiehandleiding het beoordelingsformulier, dat start met de voorwaardelijke eisen als bronvermelding en aantal pagina's. De beoordelingscriteria zijn opgebouwd vanuit de vermogens: per vermogen is er een beoordeling, naast de beoordeling op het werken vanuit het ecologisch pedagogisch perspectief. Daarnaast wordt beoordeeld of de studenten alle elementen van de leeruitkomst hebben aangetoond. Om studenten te helpen bij het uitvoeren van de beroepsopdrachten en richting te geven aan het verwachte niveau van de uitwerking, heeft de opleiding per opleidingsfase illustraties uitgewerkt als aanvulling op de beoordelingscriteria. Illustraties zijn voorbeelden van mogelijke manieren waarop een vermogen zichtbaar kan worden in de uitvoering en verslaglegging/presentatie van de student. De illustraties zijn tevens een handvat bij het beoordelen door examinatoren en helpen de student te

begrijpen wat ze moeten aantonen. Het panel vindt het opstellen van de illustraties een adequate verbeterstap in het beoordelingsproces en moedigt de opleiding aan in het voornemen deze illustraties verder uit te werken, waarbij een verdere concretisering van de vereiste niveaus mogelijk is.

De werkwijze van het beoordelen vindt 'dialogisch' plaats. Na controle op de voorwaardelijke eisen formuleert de examinerator een holistisch expertoordeel over de ingeleverde stukken. In de voltijdse variant is dit een cijfer, in de deeltijdse variant voldaan/niet voldaan. Vervolgens loopt de examinerator het beoordelingsformulier door en beoordeelt de vermogens en de leeruitkomst aan de hand van de beoordelingscriteria, waarna het oordeel zo nodig wordt bijgesteld. Hierna bekijken de examineratoren de oordelen van de leerteamcoach/praktijkbegeleider/het leerteam, dit kan het oordeel wederom nuanceren als hieruit bijvoorbeeld blijkt dat een student hier wel bepaalde onderdelen overtuigend lijkt te hebben aangetoond. Hierna wordt het beoordelingsformulier ingevuld en voorzien van feedback en feedforward.

Het panel ziet dat er in de beoordelingen veel aandacht wordt besteed aan feedback en dialoog: zowel voorafgaand aan de summatieve toetsen in de begeleiding als ook bij de toelichting op de beoordeling ontvangen de studenten uitgebreide feedback en feedforward op hun uitgebreide werken. Studenten vertellen het panel dit te waarderen. Het panel onderschrijft dit, maar ziet dat de processen en het overleg er over wel veel tijd vragen van de docenten/examinatoren. Het panel kan zich voorstellen dat de omvang van de feedback in de uiteindelijke beoordeling wellicht teruggebracht worden naar een korte toelichting op het oordeel. Er is voorafgaand aan de beoordeling al veel feedback en feed forward benoemd door collega's, op wiens oordeel vertrouwd mag worden.

Het panel vindt de werkwijze waarbij de beoordeling van studentenwerken plaatsvindt door beoordeling van de leeruitkomst als geheel met daarnaast beoordeling van de vermogens een verbetering en toereikend, maar nog enigszins dubbel. Het panel adviseert om te overwegen of als verdere verbetering, nu de leeruitkomsten grondig zijn herzien, het mogelijk is de onderdelen van de leeruitkomst rechtstreeks als beoordelingscriteria op te nemen. In de leeruitkomst zijn immers de vermogens duidelijk opgenomen en het verband met het landelijk profiel ligt helder vast in het *Toetsprogramma*. Het benoemen van delen van leeruitkomsten als beoordelingscriteria zou de overzichtelijkheid van de beoordeling verder kunnen versterken.

Beoordeling afstuderen

Het panel concludeert uit de bestudeerde stukken en de gesprekken dat de beoordeling van het afstuderen zorgvuldig en met 'meerdere paren ogen' wordt uitgevoerd. Het afstuderen wordt beoordeeld door twee examineratoren, waarbij in ieder geval één examinerator niet betrokken was bij het begeleiden van student in het afstuderen. Een derde examinerator wordt ingeschakeld als de twee examineratoren tot een niet-vergelijkbaar oordeel komen. Het beoordelen van het afstuderen wordt vanaf huidig studiejaar 2022 – 2023 uitgevoerd in een procedure en met formulieren die aansluiten op de eerdere opleidingsfasen.

De opleiding heeft de beoordelingsformulieren voor het afstuderen voor beide varianten aangescherpt en het beoordelingsproces en de formulieren sluiten nu aan bij de praktijk in de eerdere opleidingsfasen. Het panel heeft gegeven beoordelingen bestudeerd uit de twee voorgaande studie jaren en voor beide varianten ook een dossier van een student die het nieuwe afstudeertraject versneld heeft afgelegd. In de formulieren uit de voorgaande studie jaren was het verband tussen de beoordeling van de vermogens en het beoordelen van de leeruitkomsten minder duidelijk, dit is zoals benoemd in de nieuwe formulieren verduidelijkt. Voorheen werd de

tussentijds gegeven feedback ook in het uiteindelijke beoordelingsformulier opgenomen. Het uiteindelijke oordeel van de examinatoren was hierdoor minder zelfstandig inzichtelijk. Het panel concludeert dat de scheiding die er nu is tussen de tussentijdse feedback en de beoordeling goed is doorgevoerd.

Bij de voltijdse variant leveren studenten een verslag op waarin zij hun project (voorheen onderzoek) en hun groei als ecologisch pedagoog beschrijven (aangevuld met een bewijsportfolio). Dit lichten zij toe in een assessment waarin de studenten starten met een presentatie van het verslag. Deze onderdelen worden door de examinatoren in één formulier beoordeeld. Voorheen was er een separaat beoordelingsformulier voor het assessment. Het panel doet de aanbeveling een dergelijke beoordelingsformulier wederom in te voeren. Uit een beoordelingsformulier van het assessment als eindbeoordeling blijkt duidelijker welke beoordelingsonderdelen overall als voldoende worden beoordeeld nadat deze door de student in het assessment aanvullend op het schriftelijk deel voldoende zijn aangetoond. Dit zal de inzichtelijkheid van het zorgvuldige beoordelingsproces verder ten goede komen.

Bij de deeltijdse variant zijn er twee toetsbare eenheden die beoordeeld worden. Een verslag van een ontwikkelde interventie en een portfolio waarin studenten hun bekwaamheid als ecologisch pedagoog aantonen. Het portfolio lichten studenten net als in de voltijdse variant toe in een assessmentgesprek. Ook hier wordt één beoordelingsformulier gebruikt, waarbij het panel net als bij de voltijdse variant aanbeveelt een beoordelingsformulier van het assessment toe te voegen.

Het panel ziet dat de praktijkbegeleiders een uitgebreid beoordelingsformulier invullen en concludeert dat dit een goede aanvulling is op de beoordelingen van de examinatoren dat de betrokkenheid van de begeleiders bij de afstuderende studenten aantoont.

Borging kwaliteit toetsing en beoordeling

Het panel concludeert dat de borging van de kwaliteit van de toetsing start bij de docenten zelf: er is sprake van kalibratie en in de latere opleidingsfasen wordt er beoordeeld door onafhankelijke examinatoren.

Bij de voltijdse variant zorgt de leerdomeincoördinator voor kalibratie per periode tussen de docenten/leerteamcoaches over de toets, het niveau van de werken van de studenten en over de illustraties die er als handreiking aan de studenten zijn. Ook in de algemene evaluatie van een leerdomein wordt de toetsing besproken met studenten en docenten. De kalibratie en evaluatie leiden tot schriftelijk vastgelegde afspraken en aanbevelingen. Zo nodig worden in overleg met de curriculumcommissie, leerlandschapscommissie genoemd, aanpassingen gemaakt. In jaar 1, 2 en 3 beoordeelt de docent of leerteamcoach van het leerdomein, Bij de grote stage, Pedagogische Praktijk 3, beoordeelt een andere examinerator dan de eigen leerteamcoach. Het eindassessment wordt beoordeeld door de eigen leerteamcoach en een andere examinerator.

Bij de deeltijdse variant worden de studentenwerken beoordeeld door een examinerator, die niet betrokken was bij de studenten als leerteamcoach. De eerder door de leerteamcoach gegeven formatieve feedback wordt betrokken in de beoordeling, waardoor de examinerator inzicht krijgt in de (formatieve) feedback van de leerteamcoach. Indien dit afwijkt van het summatieve oordeel, bespreken zij het oordeel tezamen. Er is ook kalibratie met het gehele team: het vernieuwde toetsprogramma is regelmatig onderwerp in de coachoverleggen. Daarnaast zijn er viermaal per jaar kalibreersessies waar de werkwijze om tot het oordeel te komen, het niveau van het door studenten ingeleverde werk en de wijze van het invullen van de beoordelingsformulieren

besproken worden. De illustraties worden jaarlijks aangevuld en aangepast, de toetsing alleen wanneer hier aanleiding toe is.

In de periode waarin het vernieuwde toetsprogramma werd geformuleerd en nog niet goedgekeurd was door de examencommissie, heeft de examencommissie een extra check op het eindniveau gedaan op alle studentenwerken van de afstudeerfase. Het panel vindt dit een zorgvuldige procedure. De check is ingezet als feedback naar de examinatoren over het oordeel en over de verantwoording van het oordeel in de beoordelingsformulieren. Eerst bleken daarbij nog verschillen in oordeel en verantwoording, uit recente steekproeven uit de afstudeerdossiers was dit niet meer het geval.

Borging via examencommissie

Het panel heeft kennis mogen maken met een kundige en onafhankelijk opererende examencommissie, die op diverse manieren toch een uitstekend contact met de opleiding en de docententeams weet te onderhouden. Zo zijn vertegenwoordigers aanwezig bij studiemiddagen met het management en spreken zij nieuwe examinatoren. De examencommissie heeft zoals beschreven op diverse wijzen de vinger aan pols gehouden bij de aanpassingen in de toetsprogramma's en deze getoetst aan het overkoepelende toetsbeleid.

De onder de examencommissie vallende toetscommissie beoordeelt systematisch de toetsen en beoordelingen van alle toetsbare eenheden, waaronder de afstudeereenheden. De bevindingen worden teruggekoppeld aan coördinatoren en verbeterpunten worden opgevolgd. De beide commissies vervullen zondermeer de wettelijke taken en het panel waardeert het feit dat de docenten echt worden meegenomen in de stappen en bevindingen van de examen- en toetscommissie.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** bij beide varianten aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De studenten tonen het eindniveau aan in een Bachelorproef. De voltijdse studenten voeren in het nieuwe curriculum een project uit bij een opdrachtgever, waarbij ze meerdere partijen betrekken, hetgeen goed past bij de visie en opzet van de gehele opleiding. Voorheen ontwikkelden de studenten zelf een onderzoek of interventie. In het verslag benoemen zij ook hun ontwikkeling tot ecologisch pedagoog. De deeltijdse studenten ontwikkelen een interventie en voeren deze uit, hiernaast stellen zij een portfolio op om hun professionele ontwikkeling aan te tonen.

Het panel heeft afstudeerdossiers uit de voorgaande jaren bestudeerd en hiernaast een tweetal dossiers die zijn uitgevoerd vanuit de vernieuwde programma's. De beoogde leerresultaten worden in de dossiers, met daarin ook de beoordelingen, voldoende aangetoond. De onderzoeken, projecten en interventies die zijn uitgevoerd, zijn relevant. Verdere ontwikkeling zou kunnen liggen in het blijven kalibreren op de ontwikkelde illustraties rondom afstudeerprojecten en portfolio's om zo de gemeenschappelijke normen verder te verscherpen en vastleggen.

Voltijdse studenten worden door het werkveld gewaardeerd om hun verbindende en brede blik op de zorg voor jeugdigen. Deeltijdse studenten kunnen stappen maken in hun loopbaan door het volgen van de opleiding. Structureel contact met de alumni zou door de opleiding verder benut kunnen worden.

Onderbouwing

De studenten tonen in beide varianten het eindniveau in de kerncompetenties en competenties aan in een Bachelorproef, waarvan de opzet in studiejaar 2022 - 2023 is gewijzigd. Studenten zijn dit studiejaar voor het eerst in deze vorm aan het afstuderen.

Opzet

De studenten van de voltijdse variant voeren een project uit bij een opdrachtgever waarin ze meerdere partijen betrekken, hetgeen aansluit bij een aanbeveling uit de voorgaande visitatie. In het verslag van het project moeten studenten laten zien wat hun visie en eigenheid als ecologisch pedagoog is. Deze vorm van afstudeeropdracht is tot stand gekomen naar aanleiding van evaluaties met studenten en vertegenwoordigers van het werkveld. Voorheen voerden studenten zelfstandig een onderzoek uit of ontwikkelden ze een product/interventie, hetgeen niet direct aansloot op de ecologische visie van de opleiding.

De studenten stellen in de huidige situatie een voorstel op om een 'go' te krijgen van de afstudeercommissie, waarin vier hogeschoolhoofddocenten plaats hebben. Zij beoordelen het voorstel op ecologisch pedagogische focus, haalbaarheid en hbo-niveau. Vervolgens voeren de studenten het project uit, in en met het werkveld. Hierbij volgen zij het zogenaamde Double Diamond model waarbij de studenten kleine stappen zetten in duidelijk gedefinieerde fasen, die

steeds geëvalueerd worden: zo bespreken studenten een plan van aanpak met het leerteam en de opdrachtgever. Het panel vindt dit een mooie aanpak waarbij studenten steeds goed overzicht houden op het afstudeertraject. Alle docenten zijn geschoold in onderzoeksmethodieken en het begeleiden hiervan. Studenten leveren het projectverslag op en verdedigen dit in een assessment (vergelijkbaar met de afstudeerprocedure in de voorgaande jaren).

De deeltijdse studenten ontwikkelen voor hun werkgever/opdrachtgever een interventie, die zij vervolgens ook uitvoeren (Pedagoog als normatieve professional). Hiernaast werken zij aan de Profilerings Ecologische Pedagoog (PEP). Hierbij stellen zij een portfolio op waarin zij bewijzen opnemen waarmee de studenten alle competenties en alle vermogens op het juiste niveau aantonen. Het afstudeeronderzoek wordt opgenomen in het bewijsportfolio. Het portfolio presenteren zij aan de twee examinatoren, waarbij de studenten vervolgens om toelichting wordt gevraagd. Na het assessment nemen examinatoren het besluit voldaan/niet voldaan. Tijdens dit assessment kunnen studenten derhalve onderdelen waarover de examinatoren nog niet overtuigd waren, toelichten. De eisen aan de inhoud en beoordelingsprocedure van de op te leveren stukken zijn vanaf 2022 – 2023 aangescherpt.

Producten van afgestudeerden

Het panel heeft vijftien einddossiers van studenten bestudeerd, die onder de oude procedure zijn opgesteld. Het betrof vier dossiers van de deeltijdse en elf dossiers van de voltijdse variant. In deze dossiers is de opzet van het afstuderen vergelijkbaar met de huidige werkwijze, maar met name de beoordelingsformulieren zijn gewijzigd. Hiernaast heeft het panel van beide varianten een dossier ingezien dat geheel volgens de nieuwe procedure is opgesteld en beoordeeld.

Het panel concludeert dat de dossiers die zijn bestudeerd, als geheel dossier voldoende zijn. Voorbeelden van onderwerpen van de projecten/onderzoeken zijn "respijtzorg: het belang van geschoolde vrijwilligers" en "de zoektocht naar een geschikte logeerplek" (voltijd) en "spelen wij voldoende in op signalen van kinderen bij opgelegde ontspanningsmomenten" en "welke pedagogische vaardigheden en kennis heeft een student van het Sportcollege nodig" (deeltijd). Deze onderwerpen vindt het panel passend bij de beoogde leerresultaten van de opleiding. Met de persoonlijke portfolio's beschrijven studenten hun ontwikkeling toereikend. De door de examinatoren gegeven (deel)beoordelingen zijn overwegend herkenbaar voor het panel. In de schriftelijke stukken van de studenten worden sommige onderdelen, die in de criteria beoordeeld worden, volgens docenten en het panel, nog niet geheel overtuigend aangetoond. Uit de onderbouwing in de beoordelingsformulieren en de toelichting van de examinatoren tijdens de gesprekken met het panel, blijkt dat deze studenten tijdens het assessment de op papier minder sterk aangetoonde vermogens en delen van leeruitkomsten, overtuigend hebben toegelicht in het assessment. Dit sluit aan bij de aanbeveling van het panel uit standaard 3 over de waarde van een apart assessment-beoordelingsformulier.

Al hoewel het panel op basis van de bestudeerde dossiers het verwachte eindniveau binnen de landelijke eindkwalificaties toereikend vindt, geven de meest recente dossiers met de aangepaste beoordelingsformulieren het panel aanvullend het vertrouwen dat niveau van afstuderen en de gegeven beoordelingen nog verder zullen kunnen groeien. Met name omdat de gestelde eisen en (tussentijdse) beoordelingen nu beter navolgbaar zijn voor studenten en examinatoren. Het panel vindt het een goede stap dat de verwachte complexiteit en een beschrijving van het verwachte (inhoudelijke) niveau in illustraties benoemd wordt. Het panel moedigt de opleiding aan dit in kalibratie voort te zetten en uitkomsten hiervan vast te leggen zodat steeds duidelijker wordt voor alle betrokkenen wat de normen van de complexiteit en de beroepseisen zijn die aan startende professionals gesteld worden en wat een daarbij passende beoordeling is. Dat de

examencommissie benoemt dat zij uit haar steekproeven ziet dat examinatoren hierin groeien, is een mooi compliment voor de opleiding, dat het panel onderschrijft.

Functioneren afgestudeerden

Het panel concludeert uit de gesprekken dat werkgevers de alumni van de opleiding waarderen om hun brede kijk op de zorg voor jongeren en de verbinding die zij weten te leggen tussen de betrokken organisaties. De profilering van de opleiding komt hiermee goed tot uiting, volgens het panel. Diverse organisaties uit de beroepenveldcommissie hebben meerdere alumni van de opleiding in dienst. De pas afgestudeerde oud-studenten geven aan dat de stages die zij kiezen, kleur geven aan de brede opleiding, hetgeen van positieve invloed is op de posities die zij vinden na het afstuderen. Voor deeltijdse studenten helpt het volgen en afronden van de opleiding om op een gewenste positie of bij een andere werkgever te komen, regelmatig al tijdens de studie. Zo vinden studenten bijvoorbeeld een meer beleidsmatige functie binnen een kinderopvang organisatie. Het panel adviseert de opleiding de contacten met alumni structureel te onderhouden en in te zetten om de binding met het werkveld verder te verbreden.

Eindoordeel over de opleiding

	Bachelor Pedagogiek voltijd	Bachelor Pedagogiek deeltijd
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo bachelor opleiding Pedagogiek van Hogeschool Utrecht in de voltijdse en deeltijdse vorm positief.

Aanbevelingen

Standaard 1

Versterk de inbreng van en aansluiting met 'buiten'. Te denken valt aan inbreng van actualiteit vanuit de BVC en aansluiten bij ontwikkelingen in de sector zoals verzakelijking en digitalisering.

Standaard 2

Versterk de verbinding met en de kwaliteitsbewaking van de praktijkleeromgeving en de contexten waarin studenten daar leren.

Standaard 3

Gebruik een apart beoordelingsformulier voor het eindassessmentgesprek, zodat beoordelingen die zijn aangepast naar aanleiding van het assessment, inzichtelijk en navolgbaar zijn.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Tijd	Gespreksronde	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)
9.30-10.00 uur	Inloop & ontvangst auditpanel	
10.00 -10.45 uur	Studenten	(VT + IR en GOC) hoofdfase (VT) afstudeerfase (VT) hoofdfase (VT) afstudeerfase (DT) professionele fase (DT)afstudeerfase (DT) oriënterende fase (DT) faciliterende fase
10.45 – 11.00	Pauze	
11.00 -12.00 uur	Borging	voorzitter examencommissie lid examencommissie lid examencommissie hhd, lid TEG, Leerlandschapscie vt
12.00 – 12.45 (start 12.05)	Werkveld/alumni/ praktijk	(afgestudeerd VT) (BVC) Werkzaam bij SKA (afgestudeerd VT) (afgestudeerd VT) (afgestudeerd DT) (werkveld/ werkzaam bij Handje helpen) (lector Jeugd HU) werkveld Amersfoort
12.45 – 13.30	Lunch	
13.30 – 14.15	Eindniveau	4 examinatoren van 2 eindwerken uit steekproef: 1 DT en 1 VT Afvaardiging excie
14.15 – 14.30	Pauze	
14.30-15.30	Docenten	(VT) (VT) (VT) (VT-reserve) (DT) (DT) (DT) (DT-reserve) hhd
15.30 – 15.45	Pauze / Intern overleg auditpanel	
15.45 – 16.15	Management/ pending issues	instituu­tdirecteur a.i. opleidingsmanager deeltijd opleidingsmanager voltijd hhd
16.15 – 17.00	Intern overleg auditpanel	
17.00 - 17.15	Terugkoppeling	

2. Bestudeerde documenten

Zelfevaluatie bachelor Pedagogiek HU 2022 – 23
Studentenhoofdstuk (video)

Documenten vorige audits

- Beoordelingsrapport BOB hbo-ba Pedagogiek vt dt 2017
- Beoordeling na herstel ba Pedagogiek vt dt
- Beoordelingsrapport BOB flex cluster Sociaal 2021
- Verbeterplan ba Pedagogiek dt
- Beoordelingsrapport HWE ba vt Pedagogiek

Ontwikkelagenda IEP

- Ontwikkelagenda IEP in woord
- Ontwikkelagenda IEP in beeld

Toetsbeleid IEP 2022 -2023

Toetsprogramma ba Pedagogiek VT 2022 – 2023

Overzicht leeruitkomsten, eindkwalificaties en wijze van toetsen per domein VT 22 – 23

Toetsprogramma ba Pedagogiek DT 2022 – 2023

Studiegids Pedagogiek bachelor voltijd en flexibele deeltijd 2022 – 2023

22 – 23 cursusbeschrijvingen voltijd en deeltijd

HU onderwijs en examen reglement 2022 - 2023

Opleidingsprofiel Pedagogiek Opgroeien en opvoeden ondersteunen

De Rijkheid van IEP (update maart 2023)

Standpunt LOO over eindwerken

Filmpje visie Creatief vermogen

Overzicht docententeam Bachelor

NSE factsheet Pedagogiek voltijd en deeltijd

Beleids- en visiedocument Internationalisering IEP 2018 -2019

Filmpje studenten Oekrainedag 24-2-23

Gerealiseerd beleid internationalisering 2022 – 2023 en ideeën 2023 - 2024

PP internationalisering voor team IEP 24-1-23

Artikel Dialogisch beoordelen en ontwerpen

Beleid aanwijzing examinatoren

Bestuurlijke reactie op jaarverslag 2021 en 2022 en overige adviezen excie

Jaarverslag examencommissie IEP 21 – 22 en jaarplan 22 – 23

Kwalitatieve en kwantitatieve analyse jaarverslagen examencommissies 2019 – 2020

Verslagen BvC 2021 – 2023 (11 stuks)

Verslagen (G) OC 2021 2023 (16 stuks)

Uit een groslijst is een selectie gemaakt van vijftien eindwerken waarbij de selectie de becijfering weerspiegelt. Hierbij zijn vier eindwerken van de deeltijd geselecteerd van de deeltijdse variant, een dossier uit 2020 – 2021, een dossier uit 2021 – 2022 en twee dossiers uit 2022 -2023. De dossiers omvatten de werken die de studenten opleveren in het afstuderen (een onderzoek en een profileringsdossier) met beoordelingen. Voor de voltijdse variant zijn elf eindwerken geselecteerd: drie dossiers uit 2020 – 2021 en acht dossiers uit 2021 – 2022. De dossiers omvatten een onderzoek en dossiers/portfolio's/leerverslagen die als basis dienen voor het assessment en de bijbehorende beoordelingen.